

Голас Пружаны

№ 8 (24)
Пятніца, 30 сакавіка
2001 года

Штотыднёвая незалежная грамадска-палітычная газета

Кошт свабодны

2
старонка
Поговорим
об эмоциях!

3
старонка
ЖАЛАГІЧНАЯ
СТАРОНКА

4
старонка
АНЕКДОТЫ

Паважаныя чытачы!

Амаль месяц Вы не мелі магчымасці чытаць нашу газету. Прычынай таму - цяжкае фінансавое становішча. Сродкаў ад падпіскі і продажу нехапае для пакрыцця расходаў звязаных з выданнем. (Мы неатрымліваем датацый ад дзяржавы.) Матэрыялы газеты рыхтуюцца на добраахвотных (валанцёрскіх) пачатках. Таму, на жаль, яшчэ даволі часта сустракаюцца памылкі ў тэкстах. Мы ўдзячны чытачам за разуменне нашых праблем (любая свабода патрабуе ахвяр, а асабліва свабода слова). Рэдакцыя робіць усё магчымае каб газета выходзіла рэгулярна і спадзяецца на вашае разуменне і падтрымку. Мы гарантуем для падпісчыкаў атрымання не выйшаўшых нумароў у сакавіку, падоўжыўшы для іх падпіску яшчэ на адзін месяц. Заставайцеся з намі!

Уважаемый Президент!

К Вам обращаются учителя Порослянской СШ Пружанской обл. Обращаемся не впервые. Повод один - нарушение сроков выплаты заработной платы. На все наши обращения в Администрацию Президента, в Брестский облисполком, Пружанский райисполком получены формальные отписки. Ведомственная инструкция Минстата РБ форма №1 - Т, от 26 июня 1999 г.

№171 так и не была отменена и приведена в соответствие со статьёй 73 Трудового Кодекса. Таким образом, в нашем случае, наниматель - отдел образования Пружанского райисполкома не несёт никакой ответственности за задержку зарплаты до 25 дней.

В то же время мы обязаны платить пени за просрочку платежей по кредитам, за коммунальные услуги.

Исходя из вышеизложенного, мы делаем свой вывод - Правительству РБ невыгодно отменять ведомственную инструкцию из-за нежелания нести ответственность по Трудовому Кодексу.

Задержка по заработной плате работникам образования по Пружанскому району за январь составила 12 дней. Выплата аванса за февраль, которая должна быть закончена 25 февраля (согласно пункту 3.3.4. районного Соглашения), только началась. Следовательно, зарплата за февраль тоже будет задержана.

На наши неоднократные предложения выплачивать за-

работную плату работникам райисполкома после полного расчёта с работниками социальной сферы никто не отреагировал.

На обращение коллектива к председателю райисполкома Юркевичу А.И. мы получили ответы:

1. "Нет поступлений в бюджет".

Возникает вопрос - где деньги, при том небывалом экономическом росте, о котором мы денно и нощно слышим с экрана белорусского телевидения, читаем в государственных СМИ?

2. "Вам там нечего делать, вот вы и сидите по очереди у телефона и отвлекаете людей от работы".

-Извините, мы требуем не чужого, а своего - заработанного.

3. "Мы выполняем указание Президента об экономии средств бюджета для того, чтобы Вам в ноябре выплатить зарплату в 100 долларов США"

-А как нам жить до ноября? Чем кормить своих детей?

Выступая перед солидной аудиторией, Вы как - то сказали: "Потеряем учителя - будем ходить пьяные и дурные" Мы считаем, что полученные ответы всех органов государственной власти, куда мы обращались, достаточно убедительно показывают степень уважения государства к учителям.

С уважением коллектив
Порослянской СШ.
Всего 55 подписей.

Адзначылі дзень Волі

25 сакавіка, ў нядзелю, на гарадскім стадыёне ў Пружанах прайшоў мітынг, прысвечаны Дню Волі, у якім прынялі ўдзел каля 70 чалавек.

З правамі выступілі Генадзь Сарока, Язэп Машкала, Іван Здановіч, Тарэза Жэгалава і іншыя.

Мясцовая улада ў чарговы раз адаслала мітынгуюшчыкаў на стадыён, за горад, далей ад людскіх вачэй, дэманструючы тым самым сваю павагу да гэтай гістарычнай даты і да сваіх выбаршчыкаў.

Па-колькі ў мінулым годзе на падобным мітынгу гучала музыка, была ўсталявана гукаўзмацняльная тэхніка, што прывябіла значна больш людзей - у гэты раз улады недапусцілі мінулагадняй апллошнасці і адключылі электраэнергію.

На мітынг выступілі крытыкавалі, А. Лукашэнка, які за сем гадоў кіравання не змог выканаць ніводнага перадвыбўрчага абяцання, не здолеў наладзіць нармальнага развіцця эканомікі, прывёў краіну да міжнароднай ізаляцыі, не здолеў аб'яднаць беларускае грамадства, і вядзе Беларусь да страты незалежнасці.

Гучалі таксама заклікі каб А. Лукашэнка добраахвотна сышоў у адстаўку і не выстаўляў сваю кандыдатуру на прэзідэнцкіх выбарах. Прысутныя падтрымалі гэтую прапанову, акрамя супрацоўніка мясцовага КДБ, які ўстрымаўся ад удзелу ў галасаванні.

На мітынг дасталося і мясцовым уладам за няўвагу да захавання і пашырэння беларускамоўнага школьніцтва, візуальнага афармлення нашага горада. Выступілі патрабавалі ад выканкама і райсавета ў абавязковым парадку ўключаць у склад выбарчых камісій прадстаўнікоў партый і грамадскіх арганізацый.

На прыканцы мітынгу прысутныя пагадзіліся з тым, што ў новы XXI век жыхары Беларусі мусяць і павінны увайсці з новым Прэзідэнтам.

І. Здановіч.

Посадим деревце, друзья!

Капель возвестила приход весны. Первой весны нового тысячелетия! Скоро начнут зеленеть парки и скверы нашей Родины. На Пружанщине также есть живые свидетели прошедших лет - старинные парки помещичьих усадеб в Пружанах, Каштановке, Старом Куплино... Это как раз тот случай, когда "Ад прадзедаў спакон вжоў нам засталася спадчына..." А что мы оставим своим потомкам?

У нас есть уникальная возможность своими руками украсить наш любимый город: посадить деревце, заложить парк Третьего тысячелетия! Это будет наш дар будущим поколениям. Пусть деревца, высаженные руками нынешних бабушек и дедушек, пап и мам, сыновей и дочерей, вечно зеленеют в нашем городе, на-

помяная о неразрывной связи поколений.

Древняя мудрость гласит: "Человек не зря проживёт свою жизнь, если построит дом, вырастит ребёнка и посадит дерево". Начните с малого и не забудьте о нём. Посадим деревце, друзья!

Пружанское общественное информационно-ресурсное объединение "Яровит" совместно с РОМО "Гражданский форум", ООО РК БСМ и клубом "Зелёный волк" предлагает Вам - жителям г. Пружаны присоединиться и принять непосредственное участие в акции по озеленению родного города. Давайте вместе сделаем его более привлекательным и чистым.

Желающие участвовать в акции, могут обращаться за информацией по тел.: 2-00-40.

После завершения мероприятия пройдёт конкурс на самый благоустроенный "зелёный уголок", с вручением призов победителям.

ПАВОДЛЕ ЗВЕСТАК ГУУС МІНГАРВЫКАНКАМА, 25 САКАВІКА ў МІНСКУ БЫЛІ ЗАТРЫМАНЫ 12 УДЗЕЛЬНІКАў НЕСАНКЦЫЯНІРАВАНАЙ АКЦЫІ З НАГОДЫ 83-Й ГАДАВІНЫ БНР

РАБОТНИКАМ КАЛГАСАў І САўГАСАў БРЭСТЧЫНЫ ДА ЗАКАНЧЭННЯ ВЯСЕННЕ-ПАЛЯВЫХ РАБОТ НЕ БУДЗЕ ВЫДАВАЦЦА ЗАРПЛАТА

25 САКАВІКА ў ГРОДНА, ПЕРАД ПАЧАТКАМ МІТЫНГУ З НАГОДЫ ДНЯ ВОЛІ, БЫў ЖОРСТКА ЗБІТЫ МІЛІЦЫЯЙ КАРЭС-ПАНДЭНТ НЕДЗЯРЖАўНАЙ ГАЗЕТЫ "БІРЖА ІНФАРМАЦЫІ"

УПЕРШЫНЮ НА ТЭРЫТОРЫІ БЕЛАРУСІ БУДУЦЬ ПРАВЕДЗЕНЫ СТРЭЛЬБЫ ЗЕНІТНЫХ РАКЕТНЫХ КОМПЛЕКСАў С-125 "ПЯЧОРА"

БЕЛАРУСЬ ЗАЦІКАўЛЕНА ў ПРАЦЯГУ І РАЗВІЦЦІ СУПРАЦОўНІЦТВА З НАТО, ЗАЯВІў МІНІСТР ЗАМЕЖНЫХ СПРАў МІХАІЛ ХВАСТОў

АБ'ЕМ ТАРГОў ЗАМЕЖНЫМІ ВАЛЮТАМІ НА БІРЖЫ ЗА ТЫДЗЕНЬ ЗНІЗІўСЯ БОЛЬШ ЧЫМ НА 8 МІЛЬЯРДАў РУБЛЁў

ПАВОДЛЕ ЗВЕСТАК УКРАЇНСКІХ ЖУРНАЛІСТАў, 23-24 САКАВІКА ў КІЕВЕ ЗА ХУЛІГАНСКІЯ ПАВОДЗІНЫ БЫЛІ ЗАТРЫМАНЫЯ КАЛЯ СОТНІ БЕЛАРУСКІХ БАЛЕЛЬШЧЫКАў

"БЕЛАРУСКАЕ ПЫТАННЕ" БУДЗЕ РАЗГЛЯДАЦЦА НА СЕСІ АДМІНІСТРАЦЫЙНАГА САВЕТА МІЖНАРОДНАГА БЮРО ПРАЦЫ, ШТО АДКРЫЛАСЯ ў ЖЭНЕВЕ

МЫТНЫЯ ПЕРАШКОДЫ ПАМІЖ БЕЛАРУСЬЮ І РАСІЯЙ МОГУЦЬ БЫЦЬ ЛІКВІДАВАНЫ БЛІЖЭЙШЫМ ЧАСАМ

БОЛЬШ ЗА 76 ПРАЦЭНТАў БЕЛАРУСАў НАВАЖАНЫ ўЗЯЦЬ УДЗЕЛ У ПРЭЗІДЭНЦКІХ ВЫБАРАХ

КІРАўНІКІ БНФ І АГП АСУДЗІЛІ СПАЛЬВАННЕ РАСІЙСКАГА СЦЯГА ПАДЧАС МЕРАПРЫЕМСТВАў У ДЗЕНЬ ВОЛІ ў МІНСКУ

СЁЛЕТА МЫТНІКІ БЕЛАРУСІ КАНОФСКАВАЛІ ўЖО СТОЛЬКІ Ж ТЫТУНЁВЫХ ВЫРАБАў, ЯК ЗА ўВЕСЬ 2000 ГОД

ДЭЛЕГАЦЫЯ "МАЛАДОГА ФРОНТУ" І АБ'ЯДНАННЯ МАЛАДЫХ ПАЛІТЫКАў, ЯКАЯ НАКІРОўВАЛАСЯ НА ВУЧОБУ ў ЧЭХІЮ, ПАДВЕРГЛАСЯ ЧАТЫРОХГАДЗІННАМУ МЫТНАМУ ДАГЛЯДУ

МІНІСТЭРСТВА ПРЫРОДНЫХ РЭСУРСАў ЗАКЛІКАЕ ЖЫХАРОў БЕЛАРУСІ НЕ ВЫПАЛЬВАЦЬ СУХУЮ РАСЛІННАСЦЬ

У САКАВІКУ ЗНОў ВЫРАСЛІ ТАРЫФЫ НА ЖЫЛЛЁВА-КАМУНАЛЬНЫЯ ПАСЛУГ

БелаПАН

УПП "ЛЮДМИЛА"

принимает индивидуальные заказы на изготовление мебели: кухни, стенки, прихожие. Производит ремонт обуви, вставку замков. Лицензия №04576 от 13.10.1999

Время работы: с 8.00 до 17.00
Ремонт обуви: с 8.00 до 17.00 без обеда.

Наш адрес: ул. Советская, 47. Тел: 7-12-85

ПОГОВОРІМ

Марина Шевченко

ОБ ЭМОЦІЯХ!

НА КОНСУЛЬТАЦІІ У ПСИХОЛОГА

ПРОДОЛЖЕНИЕ

Удивление

Эта эмоция обычно предшествует возникновению интереса, страха или каких-либо других эмоций. Само по себе удивление не имеет определённого знака - "плюс" или "минус". Это мимолётное эмоциональное состояние, которое характеризуется неопределённостью, непониманием.

Удивление можно считать "переходным" переживанием, "эмоциональным мостиком" между состояниями человека до и после какого-либо происшествия. Удивление освобождает пути для нового поведения. Поэтому очень полезно каждый день находить нечто удивительное в том, что окружает вас, и в тех, кто окружает вас.

Не менее полезно время от времени и самим удивлять своих близких, разворачивая такую "эмоциональную цепочку": удивление - интерес - радость.

Горе-страдание

Это негативное эмоциональное состояние, возникающее при невозможности (кажущейся или действительной) удовлетворения важнейших жизненных потребностей. Причинами страдания мо-

гут быть: боль, голод, физическое или психологическое одиночество, неудачи.

Современные исследователи основные причины горя видят в той или иной утрате. Это может быть утрата физической (смерть любимого человека, потеря здоровья или материальных ценностей), психологическая (утрата самоуважения, положительного качества), статусная (потеря привычного положения на работе, в семье) и др.

Иногда не только утрата, но и приобретение воспринимается как горе. Например, лысина мужчины, морщины женщины. Функция страдания

состоит в том же, в чём и функция физической боли, - сообщить человеку и тем, кто его окружает, что ему плохо, и он нуждается в помощи и заботе. Страдание проявляется чаще всего в форме эмоционального стресса и сигнализирует человеку, что он должен предпринять какие-либо действия для изменения ситуации, а возможно, и всего стиля жизни.

Гнев-ярость

Если страдание ослабляет человека, обесценивает его, то гнев, напротив, вызывает мощный всплеск жизненных сил и протекает по типу неконтролируемого взрыва. Его возникновение связано с

препятствиями, которые не дают реализоваться значимым для человека потребностям. Когда человек гневается, он освобождается от отрицательных эмоций, но причиняет ущерб жертве своего гнева, да и себе тоже - формирует отрицательные черты характера и просто напросто портит отношения с окружающими. Поэтому следует учиться, конструктивно выражать справедливый гнев, сохраняя контроль над своими эмоциями.

Как правильно выражать свой гнев - тема разговора отдельной статьи. Но о некоторых способах мы поговорим уже сегодня. Очень важно проявлять свои чувства, не оскорбляя и не унижая других людей - через высказывание своего отношения к ситуации и к причинам, породившим гнев. Если у вас возникло раздражение, не нужно с ним бороться. Попробуйте "отделить его от себя". Понаблюдайте за его протеканием, найдите и проанализируйте причину его появления. Вы легко убедитесь, насколько мела и несерьёзна эта причина. Такой отстранённый анализ собственных эмоций способствует их угасанию. *Окончание следует.*

КАК ВЕСТИ СЕБЯ при ДТП

Аварии на дорогах, к сожалению, не редкость. Многим доводилось видеть такую картину: искореженные машины, ГАИ, «скорая помощь»... Но вот парадокс: бывают счастливицы, которые из серьезных передергиваний выйдут без единой царапины! Всегда ли дело только в надежности систем безопасности автомобиля? Предлагаем вашему вниманию советы специалистов, как максимально обезопасить себя, когда столкновение неизбежно.

Самое страшное лобовое столкновение. Поэтому постарайтесь, если это возможно, увести машину по касательной.

Перед самым столкновением водителю надо положить предплечья на руль, руки расположить близко друг к другу, крепко обхватив верхнее основание рулевого колеса. Голова и шея наклонены вперед, туловище удерживает ремень безопасности, который должен быть хорошо подогнан.

Пассажиру на сиденье справа от водителя надо упереться кистями полусогнутых рук в приборную доску, голову и шею наклонить к колени. Ремень безопасности также пристегнуть.

Пассажир на заднем сиденье, пристегнутый ремнем безопасности, должен лечь на сиденье и обхватить голову руками. Если ремня безопасности нет, надо согнуться и упереться руками в спинку переднего сиденья.

Если вовремя удалось заметить угрозу удара сзади, водителю нужно упереться ногами в пол возле педалей

и плотно прижаться спиной к сиденью, а кисти рук сомкнуть на шее.

Пассажир на переднем сиденье в этом случае также должен прижаться головой и шее к спинке, коленями упереться в приборную доску и руками держаться за края сиденья.

Пассажиры на заднем сиденье редко смотрят в зеркало заднего вида, поэтому хорошо, если водитель успеет их предупредить, например, кратким возгласом: «Сзади!» Пассажирам надо занять аналогичные позы, упершись коленями в спинку передних сидений.

После аварии надо быстро покинуть машину, чтобы избежать угрозы пожара или взрыва, и помочь выбраться тем, кто не может это сделать самостоятельно. Надо делать это осторожно, чтобы не усугубить повреждения. Ни в коем случае нельзя дергать и сгибать ему туловище, руки или ноги. Надо сначала устранить, все, что его удерживает, а вынося его, стараться не изменять положение, в котором он находится. Если имеет место кровотечение, попробовать остановить его.

Обесточьте машину - отсоедините один из проводов аккумулятора.

Постарайтесь максимально быстро организовать вызов «скорой помощи»: сообщите в лечебное заведение и отделение милиции о ДТП и о числе пострадавших.

Если очевидно, что помощь придет не скоро, постарайтесь организовать доставку пострадавших в ближайшее лечебное заведение.

Трэці сектар - ШТО ЁН АЗНАЧАЕ?

Я. МАШКАЛА

У асяроддзі грамадскіх арганізацый часта можна пачуць выраз "трэці сектар"

Гэтым артыкулам мы распачынаем новую рубрыку ў нашай газеце ў якой пазнаёмім чытачоў з дзейнасцю грамадскіх арганізацый раёна, іх роляй ў жыцці грамадства, і паспрабуем адказаць на пытанні, якія могуць зацікавіць жыхароў Пружаншчыны.

У дэмакратычных краінах, да ліку якіх яшчэ нядаўна адносілася і Беларусь існуе такое паняцце як грамадзянская супольнасць. Гэта калі грамадзяне краіны, кожны паасобку выходзячы са сваіх інтарэсаў адчувае сябе часткай нейкай групы людзей. Напрыклад: аматары паззі, уладальнікі сабак, жыхары адной вуліцы, прафсаюзы (у поўным сэнсе гэтага слова), працоўныя калектывы, сябры грамадскай арганізацыі, партыі і г.д. Чым болей у краіне такіх груп, аб'яднанняў тым лепш людзі разумеюць агульнасць сваіх інтарэсаў, а значыць лепш здольныя іх супольна вырашаць і абараняць.

Напрыклад: было б у Пружан таварства аўтааматараў ці дапусцілі б яны, каб улады забыліся пра рамонт вуліцы? Наўрад. Яны першыя звярнуліся б да дэпутатаў райсавета, каб тыя ўнеслі адпаведныя даручэнні ў райвыканкам.

Альбо дзенічала б жаночая арганізацыя, якую ўсхвалявалі ўмовы прыёму жанчын

Заняткі клуба аэробікі пры ППГА "Ярвы"

ў гінекалагічным аддзяленні бальніцы. Тэмы можна працягваць бясконца. Бо колькі існуе групаў-супольнасцяў-столькі і праблемаў. Зразумела, што гэтыя праблемы найлепш знаёмыя той або іншай супольнасці. І дзёна крыўдзіцца на ўлады, якія забыліся пра адну з гэтых групаў.

У дэмакратычным грамадстве дзяржава імкнецца стварыць як мага болей вольныя грамадскія аб'яднанняў, якія ёй дапамагаюць вырашаць самыя розныя пытанні паўсядзённага жыцця. Там дзяржава наадварот імкнецца перадаць частку справаў для вырашэння ў грамадскія арганізацыі. Бо менавіта ў грамадскіх арганізацыях могуць быць лепшыя кадры па вырашэнню гэтага пытання.

Калі ў калгасе старшыня пачне даць кароў, а на прадапрыемстве дырэктар пачне падмятаць, то можна з упэўненасцю сцвярджаць: ўсё іх чакае банкруцтва.

У Беларусі наадварот дзяржава імкнецца вырашаць

усё за ўсіх, падпарадкаваць грамадзянскую супольнасць, недапусціць яе умацавання, бо бачыць у гэтым пагрозу да ўласнага існавання. На жаль. А пагроза як раз у тым, што чалавек адхілены ад самастойнага вырашэння сваіх праблем.

1 сектар
2 сектар
3 сектар

Калі ўявіць жыццё краіны як нейкае кола, то яго ўмоўна можна падзяліць на тры часткі, ці інакш-сектары. Першы-дзяржава, другі-бізнес і трэці-грамадская арганізацыя. Там дзе гэтыя сектары ўраўнаважаны-адбываецца нармальнае ўстойлівае развіццё краіны і грамадства.

Таму стабільнае развіццё грамадства немагчымае без нармальнага развіцця грамадзянскай супольнасці, ці інакш - трэцяга сектара.

Эх дороги...

Елена Тура

Эх дороги пыль да туман... Ну што тут ёшчэ скажеш? Проста про нас. Вернее про наши дороги. Сказать, чтобы видела очень много дорог, не скажешь, но какое-то всё же видела. Но вот такие как у нас в Пружанах, надо ещё поискать, хорошенько поискать. Особенно улица Ленина и дорога на Засимовичи "хороши". Во многих деревнях, дороги, лучше чем здесь. А если учесть, что Пружаны ещё и районный центр...

Да, я понимаю, денег очень мало, а надо их очень много... Но меня поражает наша удивительная способность, если не талант, использовать да это малое, что есть с наименьшим (!!!) эффектом.

Уже в течении почти двух лет я наблюдаю за робкими попытками дорожных служб привести в порядок ул. Ленина и дорогу на Засимовичи. Это достаточно любопытное зрелище.

В начале они пытались её "залатать", даже перекрыли для этого часть ул. Ленина. С началом "сезона ремонта дорог" начались работы на той трассе. Если кто-то не знает, когда же начинается этот самый сезон, поясняю. Это то время, когда начинаются дожди, как правило он совпадает с началом осени, и, наконец-то, появляется возможность перед "шоткой дыр" сушить асфальт в том месте где будет "заплата" паяльной лампой! Вообще это чисто отечественное изобретение. Потому, что нигде в мире никому в голову это, пожалуй, не может прийти. Вот только в странах бывше-

го Союза я не уверена. Они возможно тоже знакомы с этим "гениальным" методом подготовки асфальта к "шотке". Но в этом году погода дорожников явно подвела. Дождей осенью почти не было, и это, думаю, здорово подорвало их технологический процесс.

Заплаты, как ожидалось, продержались не долго, и уже летом этого года была предпринята следующая попытка. Часть дороги, ведущей к д.Н.Засимовичи засыпали гравием. Но при таком движении как там, это послужило ещё меньше. Потом засыпали щебнем, слегка покрыв его смолкой. Прошу прощения, если я не совсем точно описала весь технологический процесс. Но... по этой дороге как было невозможно ездить, так и сейчас невозможно. И ведь не только личный транспорт страдает, а и государственные. Городские автобусы не могут весь этот ужас обехать по другой дороге. Вот и добивают здесь последние автобусы. А ведь в автопарке тоже кризис.

А если заглянуть на территорию военного городка, то тут часть дороги, которая проходит через него, включая и пешеходные дорожки, а чаще их отсутствие, вообще неизвестно кто обслуживает. Толи

часть, толи городские службы. Они как бы вообще никому не нужны. Да это, в принципе, и непонятно. Начальство то по ним не ездит, а если когда и случится такое невезение, то на это служебные машины есть.

Но... во встрече президента, даже здесь грейдер прошёл. Хотя не так страшно на дороге смотреть стало. Но это до переждждей...

А на дорожках, это ещё одно, надо полагать, уже местное, изобретение, ямки углём позасыпали. По всей видимости, для того, чтобы больше трудно обмываемой грязи были в школе, магазинах, а если повезёт, то и в квартирах. Детям то ох как интересно по этим тёмным пятнышкам потоптаться.

Надо признать, что сейчас гораздо больше делается для благоустройства городка. Но вот дороги... Может стоило бы отремонтировать хотя бы часть дороги, но сделать это на совесть, чем везде по чучуть и не где толком.

А ещё очень обидно, что мы только перед приездом именитых гостей свой "дом", в порядок приводим. Не уж то мы на столько себя не уважаем, что живём в грязи и не видим этого. Оно то конечно понятно. "Всё наше, всё ничьё". Но всё-таки...

ЖАЛАГІЧНАЯ
СТАРОНКАМатэрыялы старонкі
падрыхтаваў
Юры Ляўчук
пры дапамозе
прадстаўніцтва
"ISAR"

КВЕТКІ КРУГЛЫ ГОД

Аб багацці хатніх кветкавых раслін можна меркаваць, калі трапіш у цяпліцу СШ №5, дзе на працягу трох год дзейнічае гурток - кветкаводаў. Амаль круглы год тут можна назіраць за цвіццём самых разнастайных хатніх раслін. У цяпліцы растуць і квітнеюць нават экзатычныя для нашых мясцін расліны.

Надзвычай цікавы ў дэкаратыўных адносінах род бягонія: бягонія кара-

леўская, бягонія Рэкс, бягонія металічная, бягонія клешчавіналісная. Колькі прыгажосці ў іх малюнку, а трапілі яны да нас з трапічных лясоў Амерыкі і Азіі. Уражваюць хларафітумы, цыперусы, драцэны, сцындапусы, дыфенбахіі, маранты. Некалькі слоў хочацца сказаць аб невяліччай калекцыі сукулентаў сямейства Кактусавых і Таўсцянкавых. Большасць з іх насельнікі гарачых пустынь Паўночнай

Амерыкі і, перш за ўсё, Мексікі.

Умовы жыцця адбіліся на знешнім выглядзе раслін: замест лісцяў - вострыя калючкі. Сама прырода паклапацілася аб тым, кактусы ўцалелі, захаваўшы ў цяжкіх умовах жыцця.

З сямейства Таўсцянкавых прадстаўлена маладзіла. Тоўстае лісце і дробныя кветачкі маладзіла ўтвараюць надзвычай прыгожы букет. Зараз як

раз яно цвіце, і яго можна набыць на радасць для пружанскіх жанчын.

Найбольш багата прадстаўлена калекцыя фіялак: сенполія, ці узумбарская фіялка з сямейства Геснерыевых. Радзіма яе - трапічныя раёны ўсходняй Афрыкі, горныя раёны Танганьікі (горы Узумбара), Кенія. У цяпліцы можна набыць фіялку рознага колеру і рознага знешняга выгляду, ад блакітнага да цёмна-фіялетавага, ад простых да махровых.

У продажы ёсць цікавая і прыгожая расліна-гласінія. Ганна Іванаўна Грышчук - кіраўнік гуртка кветкаводаў вырошчвае іх з насення, якое сама і атрымлівае з кветак-матэрыялаў.

Пеларгонія (пакаёвая герань) - самая прыдатная расліна для вырошчвання і ў хаце, і на прысядзібных участках.

Снежна-белыя калы надаюць гэтай прыгожаму куточку асабістую казачнасць, пра які можна сказаць: "Царства вечнага лета". Тут заўсёды цёпла, светла і ціха.

У гэтым незвычайным рознаквецці жывых фарбаў, тонкім змяшэнні водараў міжволі захапляешся багаццем і разнастайнасцю нашай прыроды.

Калекцыя кактусаў

Веснавыя запалы

З надыходам вясны пачаліся запалы пазалеташняй травы, што я бачыла з вакна электрычкі. Даўно ўжо вядома, што разлажэнне рэшткаў раслін падтрымлівае урадлівасць глебы. Запальванне арганікі парушае раўнавагу: рэзка памяншаецца колькасць гумусу, глеба губляе магчымае ўтрыманне вільгаці, пачынаецца яе разбурэнне - эрозія. Мінеральныя солі пасля спалвання лёгка раствараюцца ў вадзе, часткова вымываюцца з глебы. Разам з гэтым у вогнішчы гінуць карысныя беспазванковыя (жукі, павукі, божыя кароўкі, матылькі), а насямкомыя-шкоднікі, якія зімуюць глыбока ў глебе, застаюцца жывымі. На выпалах не гнездзяцца птушкі. Пры спалванні сухой травы ў паветра трапляе вялікая колькасць дыму з рэчывамі, якія здольны выклікаць ракавыя захворванні ў людзей. Асабліва шмат шкодных рэчываў назіраецца ў траве па абчынах дарог, дзе часцей за ўсё і адбываюцца запалы. Найчасцей пажары перакідаюцца на тарфянікі, лясныя, пабудовы, пагражаюць людзям.

Шкода, наносімая прыродзе выпальваннем сухой травы, вялізарная. Агонь знішчае ўсё на сваім шляху.

Паважаныя жыхары раёна! Перш, чым чыркнуць запалкам, падумаіце, а ці варта гэта рабіць, менавіта ж ад Вас залежыць лёс мільёнаў жывых істот, у тым ліку і Ваш. Растлумачце дзецям аб шкодзе пажараў, а прырода, у сваю чаргу, аддзячыць Вам.

"Выпальванне сухой травы, а таксама сцяргні і пажніўных рэшткаў на палях, альбо непрыняцце мер па ліквідацыі запалаў на зямельных палатках, знаходзячыхся ў карыстанні ці маёмасці, цягне накладанне штрафу на грамадзян у памеры ад адной да пяці МЗП і на адміністрацыйных асоб - ад пяці да дваццаці пяці МЗП." (Артыкул 77 Кодэкса РБ аб адміністрацыйных правапарушэннях).

Адна з самых неабходных для чалавека якасцей у да-чыненні да прыроды - гэта ўвага. Увага да распускаючыхся кветкі, прыляцеўшых птушак, да стану зямлі...

Уменне назіраць за жывёламі, за ростам раслін - крыніца цікавасці і любові да іх, падмурак узаемнай радасці прыроды і чалавека.

Зімой кожны з нас адчувае няўтульнасць і холад, гул ветру і трэск марозу. Мы вельмі часта ў колазвароце неадкладных тэрміновых спраў не заўважаем, як зіма-чараўніца прыбірае і ўпрыгожвае прыроду. І толькі прыгледзіўшыся, мы ўбачым і адчуем сапраўдную зіму: марозна-рыпучую, беласнежную, зіхатлівую, убачым чыстае неба, яркае сонейка, што сляпіла вочы і не давала магчымасці глядзець на абноўленае, выкупанае ў бялізне, наваколле.

У конкурсе прынялі ўдзел 22 вучня СШ № 5 і 14 - з Рудніцкай СШ. Выставы малюнкаў звычайна садзейнічаюць фарміраванню ў вучняў уважлівых і добрых адносін да прыроды, выхаванню пачуцця любові

да яе, пашырэння агульнага і прафесійнага кругазору, фарміраванню навываў творчай працы.

Конкурс "Лепшы фотаздымак" далучыў дзяцей да непасрэднай сустрэчы з прыродай, дзеці блізка дакрануліся да яе, адзначылі яе эстэтычную прыгажосць, пераканаліся ў дасканаласці і прыгажосці сваёй прыроды. На наш погляд, так выходзіла духоўная аснова экалагічнай культуры. Гэта пацвярджаюць фотаздымкі і заметкі дзяцей.

Пэўна не адзін мастак не перадаў усю каляровую гаму мільёнаў водблескаў беласнежка. Дрэвы, якія здаецца недаўна былі аголены бязлітасным часам і ветрам, проста не пазнаць. Так яны пахараўшэлі, прыбраныя карункавай шэранню. Хіба не залюбуешся гэтымі срэбрана-махнатымі ўзорамі зімы-малюніцы? Хіба не затрымаеш позірк на маленкіх прыгажунях елачках, якія шчодро асыпаны пяшчотным пушыстым сняжком? Дык хіба ж зіма не чараўніца?

ДЗЕ ПАЛЮЕ "ЗЯЛЁНЫ ВОЎК"?

Вучнямі Рудніцкай школы ў 1999 годзе быў утвораны экалагічны клуб "Зялёны воўк". Мэта клуба - аб'яднаць дзяцей і навучыць іх любіць і аберагаць прыроду. У аснове дзейнасці клуба ляжыць крайнае прыняцце экалагічнай адукацыі. Дзеці павінны ведаць асаблівасці прыроды роднага краю, яе багацці. Прадухіляць усё, што наносіць шкоду навакольнаму асяроддзю, а таксама вызначаць шляхі вырашэння вострых прыродаахоўных пытанняў. Гэта важна для таго, каб зразумець свой канкрэтны ўдзел у справе аховы прыроды.

А калі ты жывеш у самым прыгожым кутку Пружаншчыны, як можна застацца ў баку ад яго праблем? Гэта жывапісная сістэма Рудніцкіх азёр, флора і фаўна якіх уяўляе багаты матэрыял для вывучэння. Тут знаходзяцца прадстаўнікі Чырвонай кнігі: лебедзь-шыпун і адкрытая вучнямі прыгожая і рэдкая расліна-ятрышнік мужчынскі.

Каб захаваць прыгажосць гэтага куточка і спыніць згубныя наступствы неразумнага выкарыстання прыроднага асяроддзя, вучнямі праводзяцца канкрэтныя прыродаахоўныя справы. Распрацавана і пракладзена экалагічная сцяжынка, на ёй вызначаны ачагі забруджвання і "Зялёны воўк" пільна сочыць за - парушальнікамі, якіх яшчэ немала можна сустрэць на берагах вадасховішча.

ШКОЛЬНЫЯ ЭКАЛАГІЧНЫЯ СЦЯЖЫНКІ

Экалагічныя сцяжынкі - эфектыўная форма экалагічнай адукацыі і выхавання вучняў. Стварэнне яе пад сілу ўсялякай школе і на ўсялякай мясцовасці. Галоўнае, каб знайшліся энтузіясты. Такія сцяжынкі могуць быць шырока выкарыстаны для правядзення ўрокаў экалогіі, батанікі і геаграфіі. На наш погляд, любіць і клапаціцца аб прыродзе нельга толькі ў межах класа.

Вопыт паказаў, што дзеці, якія прымаюць удзел у пракладцы і абсталяванні экалагічнай сцяжынкі, не толькі самыя беражліва адносяцца да стварэння прыроды і рук чалавечых, але і становяцца ўплываюць на сваіх сяброў.

На экалагічнай сцяжынке абсталяваны зоны адпачынку з стэндамі і піктаграмамі. Стэнды падзяляюцца на тры віды: пазнавальныя, інструктыўныя і эмацыянальныя. Пазнавальныя даюць інфармацыю аб навакольных аб'ектах, інструктыўныя - аб правілах паводзін на сцяжынке, эмацыянальныя ўтрымліваюць розныя вершы, каляровыя малюнкi. Школьнікам уласціва павышаная ўспрымальнасць і ўражлівасць. Псіхалагі даказваюць, што запамінанне ў вялікай ступені залежыць ад сілы эмацыянальнага перажывання. Эмацыянальны фактар, такім чынам, садзейнічае свядомаму і трывалому засваенню неабходнай інфармацыі, асабліва ў вырашэнні задач экалагічнай адукацыі і выхавання.

"ЗІМОВЫЯ ЗАМАЛЁўКІ"

Так экалагічны клуб "Зялёны Воўк" назваў конкурс для вучняў школ па дзённых намінацыях: "Лепшы малюнак" і "Лепшы фотаздымак".

